

SKOG MILJØ

MEDLEMSBLAD FOR SKOGSELSKAPET

Bredt samarbeid om skogplanter i Trøndelag

Startpakke til nye skogeiere
Faglige skogdager i Vestfold
Populære kurs i Sogn og Fjordane

SKOGSELSKAPET

SKOGENS
VOKTER
SIDEN 1898

Startskudd for storprosjektet «Skogplanter 4.0»..... 4

Startpakke til nye skogeiere 6

Faglige skogdager i Vestfold..... 7

Minneord: Johs Bjørndal..... 8

Fra fagbladet Norsk Skogbruk: Line Nybakken tar pulsen på grana..... 10

Grindbyggkurs i Brandsøy..... 14

Skogdager i Sogn og Fjordane..... 14

Fagdager i Dalane..... 15

JOB:U-prosjektet sprer seg..... 16

Bli kjent med Skogselskapet i Buskerud og Telemark..... 17

Tilbakeblikk på 2023..... 18

Nytt og gammelt..... 22

Skog & miljø-bildet..... 23

SKOG **MILJØ**

Utgiver: Det norske Skogselskap
Wergelandsv. 23B, 0167 Oslo
Telefon: 23 36 58 50
E-post: info@skogselskapet.no
ISSN 0803-3943
Redaktør: Line Dahle
line.dahle@skogselskapet.no
I redaksjonen: Tore Molteberg og
Karl Henrik Skinstad Berke

Grafisk produksjon:
Det norske Skogselskap
Forsidefoto:
Skogselskapet i Trøndelag
Trykk:
Aksell AS, Aurveien 14,
1930 Aurskog, www.aksell.no
Frist neste nummer:
4. juni 2024

Styret Det norske Skogselskap
Leder: Line Henriette Holten
Nestleder: Lars Henrik Sundby (Skogselskapet
i Oslo og Akershus)
Styremedlemmer: Simen Gjølshjøl (NIBIO), Anders
Hals (Skogselskapet i Buskerud og Telemark),
Terje Kolstad (Skogselskapet i Møre og Romsdal),
Marte Friberg Myre (Innlandet), Ruben R. Bøtun
(ansattes representant)

Det norske Skogselskap er en ideell organisasjon med ca. 7 400 medlemmer fordelt på totalt 16 fylkesskogselskap. Vår visjon er at alle mennesker skal oppleve skog som en verdifull kilde til livskvalitet. Siden 1898 har selskapet utviklet seg fra i starten å sørge for helt nødvendig skogreisning til nå å jobbe med bevisstgjøring rundt skogens viktige rolle i kampen for et bedre klima.

www.skogselskapet.no

Sammen er vi sterkest

«Vi vet hvor vi kommer fra, og vi vet hvor vi skal», skrev styreleder i forrige nummer av Skog & Miljø.

Vi har på tvers av alle fylkesskogselskapene gjennom de senere årene samordnet oss med hensyn til felles medlemskontingent, felles medlemskategorier, felles kommunikasjonsstrategi med felles mål og målgrupper. Likeledes har vi gjennom nytt medlemsystem lagt det godt til rette for at alle fylkene skal få bedre oversikt over medlemsmassen vår.

Vi i styret erfarer at dette har vært viktige og store steg i retning av å samordne kreftene mellom fylkene og Det norske Skogselskap. Fortsatt skal vi være ulike, men vi har i den senere tid også sett hverandres likheter, kvaliteter og fortrinn gjennom hyppige kontaktpunkter. Dette har åpnet for større grad av samarbeid på tvers av fylkene, og medført utveksling av erfaringer og arbeidsmetoder i hele landet vårt.

Vi har kommet dit at det ligger godt til rette for at Skogselskapet (les: både fylkene og DnS) i større grad kan rette blikket utad, for å formidle det gode budskap; å fremme forståelsen for skogens mangesidige betydning, og arbeide for et godt skogbruk, samt at alle mennesker skal oppleve skog som en verdifull kilde til livskvalitet.

Når ressursene til fylkene er så vidt ulikt fordelt, og mulighetene til å dra i gang arrangementer og fagmøter er tilsvarende forskjellig, er det viktig å huske at «det er sammen vi er sterkest». Ikke minst i denne sammenheng er det viktig at vi kan bidra på tvers av etablerte geografiske skiller.

Det er gledelig at vi ser høy aktivitet og økt medlemstall enkelte steder. Det gjøres mye godt arbeid, og det er viktig at vi legger til rette for at disse gode eksemplene kan spres mellom fylkene ved inspirasjon og samarbeid på tvers av geografien.

Min opplevelse er at vi i mye større grad enn tidligere lykkes med å fremstå som én organisasjon med større grad av samordning, omforente holdninger og uttalelser på tvers av organisasjonen. Derigjennom oppnår vi større troverdighet og gjennomslagskraft.

La oss «spikke» videre på denne gren som vår nylig avtrådte direktør Trygve Enger var med på å prege og forme i mange år, utvikle oss fra en 125-årig «halvsatt» figur, til å bli et ungsudd på debattarenaen! På den måten vil vi bedre kunne nå ut med våre gode argumenter til politikere og offentlig forvaltere, for skogeiere, barn og ungdom og allmennheten. Da kan vi øke forståelsen og kunnskapen om

skogen som en viktig fornybar ressurs, kunne fremme betydningen skog og natur har for samfunnet, og kunne synliggjøre skogens rolle som arena for friluftsliv og folkehelse. Videre fremme forståelsen for skogens betydning for klima og biologisk mangfold, samt å øke kunnskapen om god skogforvaltning.

Så, nå som vi vet hvor vi kommer fra, og vi vet hvor vi skal, la oss trekke samme vei – sammen er vi sterkest! 🌿

Lars Henrik Sundby
Nestleder i Det norske Skogselskap

Trøndelag

Startskudd for storprosjektet «Skogplanter 4.0»

Gjennom prosjektet «Skogplanter 4.0» er næringen samlet i et bredt samarbeid for å løse problemstillinger knyttet til skogplanteproduksjon og foryngelse.

TEKST: SIRI GJELDSVIK FOTO: ERLEND GRANDE, SKOGSELSKAPET I TRØNDELAG

Ti samarbeidspartnere fra skognæringen er involvert i den nye storsatsingen til Skogplanter Midt-Norge (SPMN) på Kvatninga. Både konkurrenter og

kunder, fra Helgeland i nord til Telemark i sør, er involvert i prosjektet, som har som hovedmål å løse utfordringer knyttet til insektsbeskyttelse og rettidig

plantning, miljøriktig bruk av emballasje, energiøkonomisering, automasjon og digitalisering av produksjonsdata.

Prosjektnavnet er en henvisning til den fjerde industrielle revolusjonen, hvor automatisering og digitalisering er sentrale prosesser. Overhalla-ordfører Hege Kværnø Saugen foretok nylig den offisielle åpningen, med hele partnerskapet i Skogplanter 4.0 til stede.

OFFISIELL ÅPNING

Ordfører Saugen roste satsingen på Kvatninga. Hun viste til betydningen skogen har for samfunnet, klima og miljø. At næringa har utfordringer er ikke å stikke under en stol, men at så mange aktører jobber sammen om felles mål, er fantastisk. Hennes viktigste nøkkelord var visjoner, kunnskap, engasjement, samarbeid og utvikling. Som en symbolsk markering på prosjektstart sådde deltakerne hvert sitt frø i et plantebrett. Frøene representerer individene som sammen danner kollegiet i prosjektet. Til sammenligning kan man se for seg en skog, hvor også hvert enkelt tre har sin rolle og oppgave. Frøene skal dyrkes frem i planteskolen og følge prosjektet i årene som kommer.

SJU DELPROSJEKTER

For å nå målene er prosjektet inndelt i sju delprosjekter med ulike problemstillinger. Til hvert delprosjekt er det en delprosjektgruppe som har fått sitt

Prosjektnavnet «Skogplanter 4.0» er en henvisning til den fjerde industrielle revolusjonen, hvor automatisering og digitalisering er sentrale prosesser.

klare mandat. Partnerskapet ledes av Skogplanter Midt-Norge, og består av ti samarbeidspartnere som besitter en unik fagkompetanse. Kostnadsrammen for det treårige prosjektet er på ni millioner kroner, hvor Innovasjon Norge bidrar med 3,5 millioner i tilskudd.

Skogplanteproduksjon har vært drevet i over 125 år i Trøndelag. Utviklingsarbeid har hele tiden vært viktig. Skogplanter 4.0 er et godt eksempel – økt automatisering og digitalisering og redusert kjemikaliebruk er sentrale momenter.

– Innovasjon og forskning er helt avgjørende for at planteskolebransjen sammen med våre kunder skal fortsette utviklingen i en bærekraftig retning, sier Erlend Grande, prosjektleder for Skogplanter 4.0. Han har tidligere ledet et 3-årig prosjekt for Skogplanter Midt-Norge som ble avsluttet like før jul i 2023.

STØTTET AV INNOVASJON NORGE

– Mange av problemstillingene er komplekse, og krever flere år med oppfølging før vi kan konkludere. Det er derfor veldig positivt at Innovasjon Norge ser verdien av arbeidet vi gjør og ønsker å støtte oss i den videre satsningen, sier Grande.

Daglig leder ved SPMN, Jo Magne Tyldum, er svært fornøyd med at bedriften kan drive utviklingsarbeid sammen med sine konkurrenter og kunder.

– Skognæringa er ikke større enn at vi alle er tjent med å kunne samarbeide med hverandre. Skogplanter 4.0 er et godt eksempel på at næringa ser verdien i å kunne være åpne og jobbe

Ti samarbeidspartnere fra skognæringa, fra Helgeland i nord til Telemark i sør, er involvert i den nye storsatsingen til Skogplanter Midt-Norge (SPMN) på Kvatninga.

sammen om felles problemstillinger. Det tror vi er best for alle parter, og ikke minst for den norske fremtids-skogen, sier Tyldum.

«BÆREKRAFT I HVER SPIRE»

Skogplanter Midt-Norge har de siste årene jobbet mye med utvikling og omstilling til en grønnere profil. Det kommer igjen i bedriftens slagord «bærekraft i hver spire». Går vi 20 år tilbake i tid hadde SPMN tre anlegg der alle var oppvarmet med oljefyrer. I dag er all produksjon samlet på Kvatninga i Overhalla. Oppvarmingen nå er varmluftsovner som går på fornybare energikilder, deriblant solkraft fra eget solcelleanlegg. SPMN ble som første nordtrønderske bedrift sertifisert som Miljøfyrtårn allerede i 2002. Gjennom Skogplanter 4.0 skal SPMN fortsette utviklingen slik at skogplanteproduksjonen gjøres på en enda mer effektiv og bærekraftig måte.

SAMARBEIDSPARTNERE I SKOGLANTER 4.0:

- Statskog
- Nortømmer
- Allskog
- SB Skog
- Norgesplanter
- Skogplanter Innlandet
- Skogplanter Østnorge
- Helgeland Skogselskap
- Skogselskapet i Møre og Romsdal
- Skogselskapet i Trøndelag

Se flere bilder fra åpningen på www.skogselskapet.no eller scan QR-koden med kameraet på mobilen din

Overhalla-ordfører Hege Kværnø Saugen foretok nylig den offisielle åpningen av Skogplanter 4.0. Som en del av åpning sādde hun og alle deltakerne i partnerskapet hvert sitt frø i et plantebrett. Frøene representerer individene som sammen danner prosjektet.

Oslo og tidligere Viken-området

Startpakke til nye skogeiere

Kunnskap, nettverk og inspirasjon: Gjennom et pilotprosjekt i Oslo og det tidligere Viken-området, vil Skogselskapet bidra med en startpakke til alle nye skogeiere.

TEKST OG FOTO: SNORRE SYNNESTVEDT, SKOGSELSKAPET I OSLO OG AKERSHUS

Hvert år skifter rundt 1000 skogeierdommer i Viken-regionen eiere. De fleste nye skogeierne har aldri før hatt ansvaret for å forvalte en skogeierdom, eller formell kompetanse innenfor skogbruk. For mange er også lønn fra annet arbeid viktigere enn økonomien i skogbruket. Hva slags forhold de nye skogeierne har til skogen sin, og hvordan de forvalter den, vil være premiss-givende for hvordan skogbruket vil se ut fremover.

Gjennom media blir vi stadig gjort oppmerksomme på hvor stor betydning skogen har for både biologisk mangfold, klima, friluftsliv og ikke minst som kilde til viktig fornybart råstoff. Det er store forskjeller i skogeieres bakgrunn og kompetanse. Noen har overtatt en stor skogeierdom, mens de fleste andre har overtatt mindre eiendommer.

Uansett er det viktig med økt kunnskap og bevissthet hos skogeierne, for at de skal ta gode valg for skogen, nå og i framtiden.

Skogselskapene i Østfold, Akershus og Buskerud vil bidra til at de nye skogeierne har gode forutsetninger for å forvalte sin egen skogeierdom, og har derfor etablert et prosjekt hvor målgruppen nettopp er det årlige tilfanget av nye skogeiere. Målet er flere aktive skogeiere, med høyere kompetanse og økt investeringsvilje i skogkultur.

Statsforvalteren i Oslo og Viken støtter prosjektet med fylkesinntrukne rentemidler, og vi har sikret forankring hos både næringsorganisasjonene og flere kommuner. 2024 blir et slags pilotår, med gjennomføring av forprosjekt i noen utvalgte kommuner i Østfold,

Akershus og Buskerud. Erfaringene vil forhåpentligvis danne grunnlag for et hovedprosjekt i hele regionen.

Gjennom prosjektet skal vi invitere nye skogeiere til en lokal befaring i skogen, sammen med andre skogeiere med forholdsvis like forutsetninger. De skal få en grunnleggende innføring i skogbruk og hvem-som-gjør-hva innenfor sektoren, men det viktigste blir trolig å skape en arena for spørsmål og god dialog – og nettverksbygging.

I etterkant av skogkvelden skal prosjektet følge opp de nye skogeierne med ytterligere motivasjon og informasjon om hvilke muligheter de har til videre kompetansebygging. Ved å ta tak i de nye skogeierne vil vi forhåpentligvis skape et varig engasjement for skogen. ☞

Faglige skogdager i Vestfold

- Er du opptatt av skogens rolle i samfunnet i fremtiden?
- Eier du skog og ønsker mer kunnskap om forvaltning av skogen din?
- Er du usikker på om tiden strekker til, om du har kompetanse til å gjøre arbeidet selv?
- Er du usikker på hvilke målsettinger du ønsker å ha på skogeiendommen din?

TESKT OG FOTO: ANITA SÆTERØY

I samarbeid med de fem skogeierlagene i Vestfold inviterer Skogselskapet i Vestfold til en ny serie på fire faglige skogdager, da fjorårets arrangementer vakte stor interesse og god oppslutning.

Bli med Ut i skauen og få innspill, inspirasjon og motivasjon til hvordan forvalte egne skogressurser, faglig påfyll, og mulighet til å møte andre skoginteresserte.

Familierettede aktiviteter på søndagene. Servering på alle arrangementene.

Oppdateringer og ytterligere informasjon vil bli lagt ut på vår hjemmeside skogselskapet.no to-tre uker i forveien av hvert arrangement. I tillegg vil det komme informasjon på vikensskog.no og grontfagsenter.no.

Samarbeidspartner er Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Brunlanes

Søndag 28. april kl. 12.00–15.30

SKOGKULTUR – MED VEKT PÅ UNGSKOOGLEIE

- Vi ser på flere bestand i forskjellige livsløpsfaser, og hvordan god skjøtsel kan påvirke vekst, biodiversitet og lønnsomhet. Vi tar også opp hvordan skogfond kan brukes i dette arbeidet.

Tønsberg

Torsdag 30. mai kl. 18.00–20.30

HVORDAN SKAPE SKOG SOM TÅLER ENDRET VÆR OG KLIMA?

- Etablering av framtidsskog med økonomisk nytte for skogeier, og som bidragsyter for å motvirke klimændringer gjennom økt karbonbinding. Kan blandingsskog gjøre skogen bedre rustet for klimændringer og skade?

Lardal

Torsdag 29. aug. kl. 18.00–20.30

SKOGKULTUR MED VEKT PÅ UNGSKOOGLEIE

- Vi ser på flere bestand i forskjellige livsløpsfaser, og hvordan god skjøtsel kan påvirke vekst, biodiversitet og lønnsomhet. Vi tar også opp hvordan skogfond kan brukes i dette arbeidet.

Holmestrand

Søndag 22. sept. kl. 12.00–15.30

MASKINELL SKOGSDRIFT OG HENSYN TIL NATUREN

- Hvordan løser maskinfører og skogeier hensyn til miljøfigurer, ønske om lukkede hogstformer, utfordringer med sporskader mm.
- Skogsveibygging og vedlikehold. Skogbrukets infrastruktur til nytte og også for friluftsliv og for beredskap.

Johs Bjørndal

10. juni 1956 – 1. mars 2024

– Livet er ikke så kort, sa Johs en gang. Med det mente han selvsagt at man ikke behøver å være med på alt på én gang hvis det til tider er litt mye. Alt til sin tid, har andre kloke personer formulert det.

Kommentaren hans traff – godt – akkurat der og da. Sånn var Johs. Han var en dyktig observatør og en svært presis kommunikator. Med få ord viste han at han forstod – og ofte hele bildet. Vi har ikke vært alene om å oppleve dette, selvsagt. De presise betraktningene til Johs er nok også det som gjør at han blir omtalt som en skarp penn og en tydelig stemme i bransjene han var en del av.

Johs kom til Det norske Skogselskap i desember 1985 etter å ha vært herredsskogmester i Asker og Bærum de første årene etter at han var ferdig utdannet forstkandidat fra NLH. I Skogselskapet har han vært en sentral medarbeider i Norsk Skogbruks redaksjon, og tok etter få år over som redaktør av bladet. På midten av 1990-tallet ble han også engasjert som redaktør for avfalls- og gjenvinningsbransjens fagblad Kretsløpet, og har i store deler av sitt

arbeidsliv forsynt to forskjellige bransjer med nyttig fagstoff. For informasjons- og kunnskapsdeling var en drivkraft for Johs, som omtalte det redaksjonen driver med som folkeopplysning.

Hans alltid tilstedeværende og lite selvhøytidelige humor gjorde det lett å samarbeide med Johs. Gjorde man en feil, hadde han alltid gjort noe liknende før, så det var bare å senke skuldrene. Til tross for at han var uhøytidelig og lite alvorlig, var han likevel seriøs og produserte alltid godt og innholdsrikt stoff og skarpe betraktninger. Kombinasjonen av hans evne til å observere og hans sans for humor ble til en intelligent kommunikasjonsform som traff oss. Humor kan være avvæpnende og genialt hvis den brukes rett. Johs visste hvordan. Og den var aldri ondssinnet. Selv om Johs var skarp i kommentaren, var han også veldig snill og omtenkssom.

Med sin morsomme, rause og inkluderende væremåte, spredte han mye glede og moro der han var. Han var alltid til stede og ble ofte et naturlig midtpunkt. Slik opplevde vi ham i Skogselskapet. Og slik er vår oppfatning at svært mange både i skognæringa og avfalls- og gjenvinningsbransjen opplevde ham også. Han hadde et enormt nettverk og når vi kolleger var ute på oppdrag, traff vi stadig folk som spurte etter ham eller hadde en historie å fortelle om ham. Alle som hadde truffet ham, følte raskt at de kjente ham. Det handlet nok om at de følte seg sett av ham. For han var god til å se folk – en verdifull, men litt sjelden egenskap nå til dags. Det gjorde ham også til en god lytter og analytiker, og det var nok med på å gjøre ham så klok og kunnskapsrik. Lytter man, i stedet for bare alltid å høre sin egen stemme, kan man jo også risikere å lære noe nytt. Sammen med nysgjerrighet gjorde det

ham til en god journalist og redaktør gjennom mange år; 27 år i Norsk Skogbruk, og 26 år i Kretsløpet.

Fagkunnskap og erfaring sammen med hans gode analytiske sans og evne til å løfte blikket gjorde ham til en god sparringspartner for oss som arbeidet med ham. Det var alltid godt å kunne diskutere faglige og journalistiske ideer og utfordringer med Johs. Han hadde gode refleksjoner, god dømmekraft og ikke sjelden gode råd og innspill. Han stilte de spørsmålene som var nødvendige å stille også når de kunne være ubehagelige. Og i bunnen av det hele lå at han til syvende og sist ville vel. Et godt hjerte i bunnen merkes.

I fjor gikk han over i redusert stilling for å øve seg på å bli pensjonist, eller «pangis» som han kalte det. Men han var etter eget utsagn ikke klar for «due-mating på heltid» på lenge ennå. På sommerfesten i fjor proklamerte han at han som pensjonist ikke så for seg å kjøre et føre-var-prinsipp. Med det mente han at litt for mange pakket sammen eventyrlysten og tvilte på egne evner til å fortsatt henge med på det som var gøy. Johs kastet seg ut i det og rakk mange gutteturer, venneturer og familieturer i den nyervervede fritida som han kalte for sin pensjonistrussetid.

Og likevel – når deadline nærmet seg – «krummet han seg over tastaturet», som han sa, og produserte stoffet til bladene som avtalt. Han hadde stor arbeidskapasitet helt til det siste.

Så vi skal kjenne det, at han er borte, at det ikke bare er å spørre når det er noe vi lurer på, som vi bare vet at han har i hodet, eller kunne ringe eller stikke hodet ut av døra og drøfte noe når det er noe som trengs å klargjøres. For oss i redaksjonen var han en nestor, en motor og en mentor, og vi kjenner på en stor taknemlighet for at vi har fått jobbe med ham i alle disse årene. Det har vært både morsomt, lærerikt men mest av alt givende!

– Livet er ikke så kort, sa Johs. Så ble det likevel i korteste laget for ham selv. Men vår oppfatning er at han tross alt syntes å leve det til fulle de årene han fikk. Han var med der det skjedde, han sparte seg ikke. Han var raus og sosial, utstyrt med et godt humør og lett sinn. Og en som ikke gikk på akkord med seg selv. Han var arbeidsom og plikt-opplyllende, en man kunne stole på – som alltid stilte opp når det trengtes, men samtidig satte tydelige grenser og gjorde det han ville. Kort og godt: Han var flink til å leve.

Og når døden slår oss i ansiktet på denne måten, gir det oss gjenværende

en vekker om hvor viktig det er å leve. Johs vil bli husket som en mester på akkurat det. Så kan jo vi som er igjen la oss inspirere og ta med oss noe av hans ånd videre. For selv om livet ikke er så kort, minner Johs oss med dette om at livet er både robust og skjørt og vi vet aldri hva som skjer i morgen.

Vi vil savne Johs som vår kollega og venn, men våre tanker går selvsagt først og fremst til familien som har mistet sin «høvding».

*For Det norske Skogselskap
Astri Kløvstad, redaktør i Kretsløpet
Line Venn, redaktør i Norsk Skogbruk*

Hun tar pulsen på grana

Professor Line Nybakken har mange jern i ilden. Blant dem er kontinuerlig helseovervåking av stressede grantrær. Men om hun var skogeier i lavlandet rundt Oslofjorden, ville hun plantet gran på nytt etter hogst?

TEKST: JOHS. BJØRNDAL ILLUSTRASJON: KNUT HØIHJELLE
Denne saken er tidligere publisert i Norsk Skogbruk.

– Det går ikke an å svare ja eller nei, det kommer an på alder og tilstand på skogen som ble avvirket. Hvis grana skranta og området var tørkeutsatt ville jeg sett etter alternativer, for eksempel eik. Bøk er også et aktuelt treslag i denne regionen, men er mer fuktighetskrevende.

Mer om dette senere, først må det opplyses at 51-åringen fra Fåvang i Gudbrandsdalen egentlig ville bli kirurg, hun var visst tidlig opptatt av hva som rører seg inni levende organismer. – Men så ble jeg kjent med flere som hadde gått på NMBU og de skrøyt av hvor bra det hadde vært. Dessuten tenkte jeg på at sykehus gjerne ligger i byer, der jeg ikke ville bo. Dermed ble det skogfag på Ås. Og selv om jeg faktisk var litt skuffet over hvor lite biologi vi lærte mens vi gikk der, har jeg ikke angret på valget etterpå, sier hun.

Men på slutten av studiet tok Line Nybakken hovedkurs i botanisk økologi, med Mikael Ohlson som lærer. Da var skuffelsen definitivt over.

– Det var midt i blinken for meg, jeg fikk også tilbud om sommerjobb på instituttet og spørsmål om jeg kunne tenke meg å ta en doktorgrad. Det kunne jeg absolutt og den handlet om arktiske planters UV-beskyttelse, med feltarbeid på Svalbard, Finse og i Alpene. Etterpå fikk jeg et såkalt postdoktorprosjekt som handlet om kjemiske stoffer som beskytter lav. Dette førte meg til Östra Finlands Universitet i Joensuu, hvor jeg ble veldig godt mottatt og etter hvert begynte å arbeide med forsvarsstoffene i trær, forteller Line.

Men det var ikke bare på universitetet hun ble godt mottatt, hun traff også en mann som definitivt delte hennes interesse for orienteringssporten. Idag er hun og den tidligere landslagsløperen samboere, med to barn på 12 og 15 år.

Dermed ble det mer Finland, fra 2008 arbeidet Line Nybakken som forsker i Joensuu, med blant annet stressing av trær. – Vi varmet opp trærne med terrassevarmere, erindrer

hun, for å lage en kunstig temperatur-økning på 2°C.

Men da Lars Helge Frivold pensjonerte seg i 2011 og hans stilling som første-amanuensis ved NMBU ble utlyst, da bar det hjem igjen. – Jeg hadde skikkelig lyst på den jobben, sier hun.

Og siden har det gått slag i slag med både undervisning og forskning, først litt om forskningen på granas helse og trivsel, som har fått en del media-oppslag i det siste.

– Mye av det vi vet om trærnes fysiologi skriver seg fra forsøk på småplanter i veksthus, kontinuerlig overvåking av trær i deres naturlige element er det gjort ganske lite av. Vi har veldig detaljert kunnskap om enkelte prosesser, og vi har god oversikt over skogen som sådan, gjennom Landskogtakseringen. Men imellom der mangler det mye, vi vet lite om hva som skjer inni et tre i løpet av året, sier Line Nybakken.

Men det skal det altså bli en råd med, foreløpig er det lagt ut ti såkalte forskningsplott fra Aremark til Rendalen, på hver av disse har en del grantrær fått på seg et «pulsbelte» eller egentlig et såkalt dendrometer, som med stor nøyaktighet registrerer diameterveksten fra dag til dag, og kan se hvordan den påvirkes av temperatur og vanntilgang. – Foreløpig har vi konsentrert oss om denne nord-sør gradienten, men til sommeren skal vi etablere plott fra dalbunn til fjell i Gudbrandsdalen og fra kyst til innland i Trøndelag og Vestfold, forteller hun entusiastisk.

– Og dette vil munne ut i konkrete råd om hvor det fortsatt er lurt å plante gran og hvor det er bedre å gjøre noe annet?

– Ja, det er ett av målene. Og vi har allerede spennende funn, basert på vekstsesongene 2022 og -23. Sommeren 2022 var relativt tørr i hele forsøksområdet og tilveksten var liten, årringene var i snitt under en millimeter, og det på trær i sin beste alder. Også forsommeren i fjor var tørr, men som kjent ble det rikelig med nedbør etter hvert. Det vi ser er at på flatene i lavlandet og nær kysten var tilveksten

Dette såkalte bånd-dendrometeret er granas pulsklokke. Det gjør løpende målinger og kan registrere selv mikroskopiske endringer av diameteren.

... vi vet lite om hva som skjer inni et tre i løpet av året.

i fjor like lav som i 2022, fordi regnet i juli kom da vekstsesongen langt på vei var over. Men på flatene som ligger høyere og lengre inn i landet ble vekstsesongen bedre, her klarte trærne å nyttiggjøre seg ettersommerens nedbør. Resultatene kan for eksempel også fortelle oss noe om konsekvensene av å etablere gran på furumark – noe vi har gjort mye av. Vi vil også få et bedre grunnlag til å vurdere hvor mye tømmer, eller karbonfangst over bakken, vi kommer til å få ut av den norske skogen. Når en modellerer framtidens tilvekst antar en som regel at temperaturøkning er positivt, men blant annet tørkeåret 2018 viser jo at dette ikke stemmer overalt i vårt langstrakte land.

Og vi har nå fått penger til å utvide dette prosjektet, både geografisk og med flere ansatte, som også skal se på effekten av jordsmonnet og prøve å finne ut hvordan vi kan bruke fjernmåling til å oppdage tørkestress tidlig. Litt av problemet med denne typen forskning er at det er mange faktorer som påvirker og vi klarer ikke å kontrollere alle.

– Vi ser at det i mellom-Europa nå foregår en storstilt omlegging fra gran til andre treslag i lavlandet. Tror du vi vil måtte gå i gang med det samme?

– Sikkert ikke i samme grad, men på områder der det nå er tørkeskader på relativt ung gran er nok furu et bedre valg, og kanskje eik i sørlige og kystnære områder. Ingen treslag tåler ekstrem tørke år etter år, men grana er blant de mer sårbare. Når det blir tørt, er granas strategi å stenge spalteåpningene i nålene. Men da kommer det heller ikke CO₂ inn, fotosyntesen stopper opp og treet får underskudd på karbohydrater. Og går man tom for karbo er det som kjent lett å gå i kjelleren.

Bøk, som også er et treslag som trives på fuktig mark, har en annen strategi. Her fortsetter fotosyntesen også når det er tørt. Veksten går ned også her, og denne strategien kan også gi skader ved at treet drar luft inn i veden. Men det kan likevel virke som bøka kommer seg raskere igjen etter hard tørke. Vi har tatt årringprøver av gran og bøk i et naturreservat i Vestfold, de tyder på at bøk er bedre tilpasset langvarig tørke fordi den kommer seg forttere igjen.

– Ja, vi har jo fått høre at den store rekrutteringen av tørrgran de siste årene fortsatt skyldes den ekstreme tørkesommeren 2018.

– Jeg tror det er riktig, også fordi den utløste en enorm blomstring året etter, som også er en påkjenning for trærne. ▶

Line Nybakken er interessert i det som foregår inne i trærne, også etter at de er døde og på vei til å bli en del av jordsmonnet. Her undersøker hun en gammel bjørkestokk hjemme på Fåvang. Foto: Beate Hovde.

Dagen før vi treffer Line Nybakken er riksmedia opptatt av at 167 forskere fra ulike institusjoner har signert et opprop, der de «ber regjeringen gjennomføre registrering og kartfesting av de siste naturskogene innen utgangen av 2025». Og Nybakken er blant underskriverne.

– Hvorfor det?

– Fordi dette er et opprop for kunnskapsinnhenting. Det er mye snakk om naturskogene om dagen og de er kilde til mye debatt. Jeg tror det vil være bra – også for skogbruket – om vi kunne bli enige om hvor disse er og hva slags kvaliteter de har. Da blir det lettere å svare for seg.

– Men vi vet da ganske mye. Ifølge Landskogtakseringen er rundt 20 prosent av skogen eldre enn 120 år og denne andelen øker.

– Jo, men Landskogtakseringen sier ikke noe om hvor vi konkret finner disse områdene. Vi trenger denne kunns-

skapen, og å gjøre den tilgjengelig. Da er jeg overbevist om at vi får se at mye av denne skogen har fått stå fordi det ikke lønner seg å hogge den. Slik kunnskap vil også bidra til at skogvernet kan bli mer treffsikkert, uten at vi av den grunn trenger å gå tilbake til myndighetsstyrt vern.

– Men mediedekningen etterlater vel ikke tvil om at dette er et opprop for mer vern. Til og med på NMBU sine nettsider omtales det som et «forsker-oppnop for bevaring av naturskog».

– Jeg har sett at det blir lagt mer i det enn teksten tilsier, også fra de som la til overskrift på NMBU. Oppropet handler altså om å innhente kunnskap for å etablere en felles virkelighetsoppfatning. Det stiller jeg meg bak.

– Er det greit at forskere også opptrer som aktivister i saker de brenner for?

– Det tenker jeg er opp til den enkelte.

Tenk på hvor variert norsk skog er, det kan jo ikke være fornuftig at «one size fits all», så mer variasjon er det vi trenger mest av alt!

Selv har jeg aldri følt for å «ta side», og i den skogdebatten som nå utspiller seg, blir jeg fort provosert av feilinformasjon fra begge sider. På den annen side synes jeg vi som forskere har en formidlingsplikt og jeg stiller gjerne opp for media. Jeg synes det er bedre enn at de for eksempel henter inn folk fra miljøbevegelsen som fagpersoner i biologiske spørsmål. Men jeg prøver å bare uttale meg om det jeg kan noe om, og vern og biodiversitet er ikke mitt fag. Så opplever en jo, selv om man får sitatsjekk på det en selv sier, at det blir satt inn i en sammenheng som blir helt feil. Men det er ikke så mye å gjøre med.

– Så hvis jeg spør om vi bør gå over til lukkede hogster her i landet, hva svarer du da?

– Skogbehandling arbeider jeg jo litt med, så der føler jeg meg meningsberettiget. Det er spennende å forske på hva skogbruk gjør med økosystemet og hva som skjer når man feller alle trærne på et areal. I EcoForest-prosjektet ser vi på langtidseffektene i skog som er flatehogd for 60-70 år siden og ikke hatt inngrep siden. At biodiversiteten påvirkes er lite å diskutere, men kommer vi noenlunde tilbake til kvalitetene fra gammelskogen over tid? Og hva betyr biodiversitet for funksjonene i økosystemet, for karbonlagrene og nærings-sirkulasjonen, for eksempel? Slike spørsmål ønsker vi å svare på.

Så svaret blir at ja, vi bør ha betraktelig mer lukket hogst, både for biologiens og delvis friluftslivets skyld. Men jeg tror ikke det er noe vi skal drive med overalt. Tenk på hvor variert norsk skog er, det kan jo ikke være fornuftig at «one size fits all», så mer variasjon er det vi trenger mest av all!

Line Nybakken er utvilsomt en helhjertet forsker, men også veldig opp-tatt av kunnskapsformidling. Og det får hun god anledning til å bedrive på NMBU. Her underviser hun både i grunnleggende skogfag for førsteårs-studentene og skogøkologi for master-studentene, i tillegg er hun veileder for flere masterstudenter hvert år. Hun er også såkalt programrådsleder for skog-fag, og har dermed betydelige påvirk-ningsmuligheter.

– Du har alle muligheter til å sørge for at dagens studenter blir mer fornøyde med studiene enn deg?

– Ja, det er jo litt skummelt å kritisere andre og så ta over sjøl. Men vi hadde jo gode lærere også den gang, det var kanskje mulighetene i min interesse-retning jeg følte manglet. Men jeg vil si at vi jobber hardt for å levere et studie-tilbud med kvalitet og oppdatert inn-hold. Det er alltid mye som kan bli bedre, men vi prøver hele tiden å forbedre oss.

Line Nybakken kan i hvert fall glede seg over at interessen for skogfagstudiet er økende.

– Den var jo veldig dårlig med søkere tidlig på 2000-tallet, det har tatt seg opp siden. Men vi ønsker oss fortsatt flere søkere og mer mangfold, både med tanke på skolebakgrunn, geografi og kjønn. Vi kunne gjerne hatt flere søkere med studiespesialisering fra videregående, for eksempel.

Tradisjonelt har mange forskere sett på undervisningsplikten som noe herk, men Line Nybakken er definitivt ikke blant dem.

– Jeg synes begge deler er veldig givende. Undervisningen gir tydelige tilbakemeldinger om hva slags for-midling som fungerer, og det er nyttig for forskningen. Jeg tror de fleste av

kollegaene mine vil være enige i dette. Dessuten er det en fryd å observere det flotte studentmiljøet, der det virkelig er kultur for å støtte og hjelpe hver-andre. Vi klarte å holde lesesalen åpen under nesten hele koronatiden, og skog-fagstudentene var blant dem som benyttet tilbudet mest. Skogbruket foreningen gjør også mye bra, det er rett og slett et flott miljø som det må være enhver ungdoms drøm å komme inn i.

– Da er det vel heller ikke mye fusk, eller plagiering som det har vært så mye snakk om i det siste?

– Plagiering er et tema alle læresteder må forholde seg til, alle innleveringer går gjennom en såkalt digital plagi-eringsjekk. Men problemet nå er at studentene nesten har blitt for para-noide, redselen for å gjøre noe galt er stor. Så vi prøver å roe de ned og si at dette ikke er så vanskelig om man følger kjørereglene.

Plagiering har blitt lett å oppdage, men det er også lett å unngå.

I tillegg til det nevnte er Line Nybakken styremedlem i Velg Skog, hun sitter også i Vitenskapskomiteén for mat og miljø, i faggruppen for plantehelse og i et ekspertutvalg i Norges forsknings-råd. Hun protesterer ikke når vi betegner henne som et ja-menneske, og disse får det jo alltid travelt. Kabalen blir heller ikke enklere av at familien i 2016 igjen flyttet til Finland, bostedet er Espoo, litt vest for Helsingfors. Line pendler ganske ofte til Ås og er ikke veldig stolt av sitt karbonfotavtrykk.

Line Nybakken trener i Espoos skoger før fjorårets store orienteringshappening, stafetten Jukola som består av sju etapper gjennom natta. Der stiller veterandamene «eLadies» tre lag hvert år. Foto: Maria Määttänen

– Jeg er veldig glad i jobben min og det vil sitte langt inne å bytte, sier hun kort. Men lokalmiljøet i Finland har også mye å by på, både gode skog-forskerkolleger og et supert miljø av veterandamer som løper orientering. Interessen for å finne raskt fram i skogen har også blitt videreført til begge barna, så sommerstid er dette en aktivitet som samler familien. 🍃

Les mer fagstoff i Norsk Skogbruk

Rabattert abonnementspris for medlemmer i Skogselskapet:

Trykket blad: 780,- (ordinær pris 970,-)

Digital utgave: 700,- (ordinær pris 860,-)

Send e-post til: abo@norsk-skogbruk.no

Grindbyggkurs i Brandsøy for medlemmar

I februar arrangerte Skogselskapet i Sogn og Fjordane grindbyggkurs på planteskulen i Brandsøya. Ti ivrige deltakarar deltok på kurset, og i løpet av fire dagar vart grindbygget på 4x6 meter ferdig, som seinare skal bli nytta som servicebygg på den lokale bade-plassen Leira. Kursleiar Erlend Slåtten syntte tradisjonelle byggeskikkar som har vore nytta på Vestlandet i fleire hundre år.

Skogselskapet i Sogn og Fjordane organiserer gjerne fleire kurs, ta kontakt med dagleg leiar Ruben Bøtun for å høyre om det er mogeleg å få til grindbyggkurs i ditt område, eventuelt andre kurs som har med skog og tre å gjere.

Skogdager vinteren 2024

Skogselskapet i Sogn og Fjordane arrangerer skogdagar i regionen i løpet av heile vinteren. Allereie i januar og februar har det vore 15 skogarrangement for til saman 225 deltakarar. Tema på skogdagane er ofte kappe-reglement for skogeigarar som ynskjer å avverke skogen sjølv, eller skog-kveldar der me ser nærmare på skogfond og skatt.

Det er også mogeleg å arrangere fleire PEFC-kurs om medlemmar ynskjer det, ta kontakt med dagleg leiar Ruben Bøtun.

Fagdag i Dalane

18 skoginteresserte deltok da vi inviterte til fagdag på Helleland i Eigersund lørdag 9. mars. De fikk både teoretisk og praktisk undervisning i god skogskjøtsel.

Per Helle fra Skogkurs (og styremedlem i Skogselskapet) er faglig ansvarlig for undervisningen, og han fikk gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Vi samarbeider med landbruksavdelingen i vertskommunene på disse arrangementene, og Eigersund kommune, ved skogbrukssjef Sander Huslende Alfredsen, bidro vesentlig til at fagdagen ble vellykket på alle måter.

I teoridelen får deltakerne høre om hvor viktig ungskogpleie er for å sikre optimal tilvekst, og dermed maksimal verdi på det tilplanta arealet. Det blir også fokusert på skogens vekstsyklus fram til hogstmoden skog.

I undervisningen blir det også lagt stor vekt på bruk av skogfundsordningen. Med rett bruk av skogfond kan økonomien i skogen bli vesentlig betre.

Fagdagen i Dalane var den tredje av totalt seks fagdager som vi kommer til å gjennomføre i løpet av prosjektet «Aktive skogeiere». De to første ble holdt i henholdsvis Hjelmeland og Sandnes. Neste fagdag kommer til høsten, og da er det Haugalandet som står for tur. 🌿

Stipend for skogstudenter: Yggeseths legat

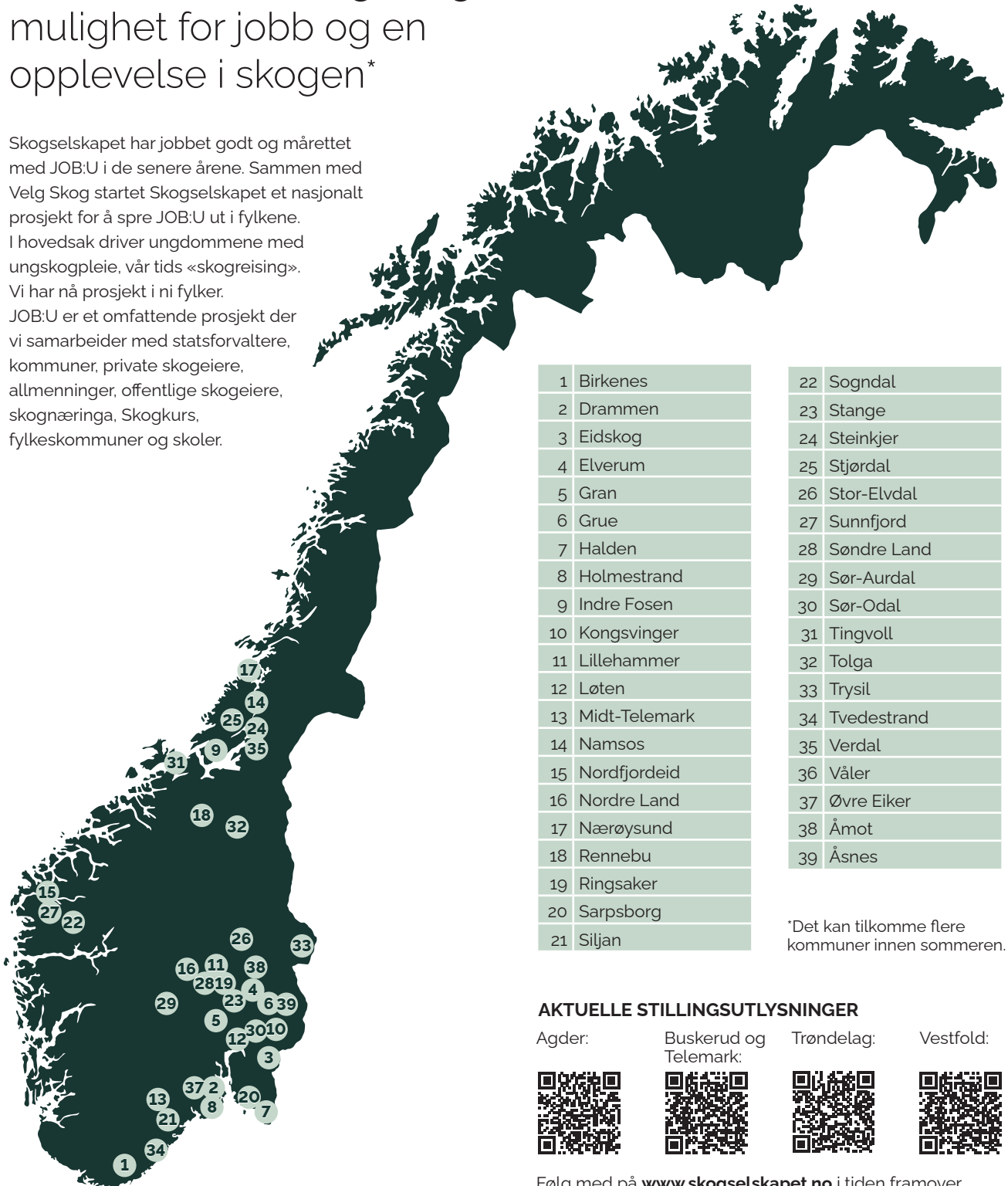
Studerer du skog eller jobber med forskning som kan få betydning for skognæringen, og i tillegg hører hjemme i Asker eller Bærum, da kan du søke legatet om stipend.

Søknad sendes til Skogselskapet i Oslo og Akershus, på e-post: hm@skogselskapet.no, innen 20.04.2024.

JOB:U

Prosjektet som i samarbeid med disse kommunene gir ungdommer mulighet for jobb og en opplevelse i skogen*

Skogselskapet har jobbet godt og målrettet med JOB:U i de senere årene. Sammen med Velg Skog startet Skogselskapet et nasjonalt prosjekt for å spre JOB:U ut i fylkene. I hovedsak driver ungdommene med ungskogpleie, vår tids «skogreise». Vi har nå prosjekt i ni fylker. JOB:U er et omfattende prosjekt der vi samarbeider med statsforvaltere, kommuner, private skogeiere, allmenninger, offentlige skogeiere, skognæringa, Skogkurs, fylkeskommuner og skoler.

1	Birkenes
2	Drammen
3	Eidskog
4	Elverum
5	Gran
6	Grue
7	Halden
8	Holmestrand
9	Indre Fosen
10	Kongsvinger
11	Lillehammer
12	Løten
13	Midt-Telemark
14	Namsos
15	Nordfjordeid
16	Nordre Land
17	Nærøysund
18	Rennebu
19	Ringsaker
20	Sarpsborg
21	Siljan

22	Sogndal
23	Stange
24	Steinkjer
25	Stjørdal
26	Stor-Elvdal
27	Sunnfjord
28	Søndre Land
29	Sør-Aurdal
30	Sør-Odal
31	Tingvoll
32	Tolga
33	Trysil
34	Tvedestrand
35	Verdal
36	Våler
37	Øvre Eiker
38	Åmot
39	Åsnes

*Det kan tilkomme flere kommuner innen sommeren.

AKTUELLE STILLINGSUTLYSNINGER

Agder:

Buskerud og Telemark:

Trøndelag:

Vestfold:

Følg med på www.skogselskapet.no i tiden framover for flere utlysninger.

Skogselskapfamilien er langstrakt og variert. Her presenterer vi i hver utgave et eller flere fylkeslag for å bli enda bedre kjent med alt det fine og gode arbeidet og engasjementet som gjøres av styrene og ansatte i rundt om i landet.

Denne gangen: **Buskerud og Telemark**

Buskerud og Telemark

Skogselskapet i Buskerud og Telemark

STYRE: Anders Hals (leder), Thorleiv Holtskog (nestleder), Hølje Kristian Jore, Heidi Therese Herum, Ellef Andreas Korsbøen

ANSATTE: Ingvild Fliflet (daglig leder), Vegar Hvamb (skog- og informasjonsleder) og Vilde Sætre (skog- og informasjonskonsulent)

Spørsmål til styret:

Hvordan bidrar dere i styret til Skogselskapets gode arbeid?

Styret har stor tiltro til daglig leder og de øvrige ansatte, støtter opp om deres gode arbeid i løpet av året og vektlegger et godt arbeidsmiljø. Vi ønsker å bidra med vår kunnskap og nettverk i skogbruket inn i styrearbeidet, hvor avgjørelser blir fattet etter beste evne ut ifra det vi mener er best for vårt fylkeslag og medlemmer.

Hva gjør et verv i et styre i et lokalt fylkeslag interessant?

Det er interessant å få være en del av Skogselskapet og bidra til og få innsikt i det viktige arbeidet som gjøres med å gi god og balansert informasjon om skog og skogbrukets rolle i samfunnet i dag og i framtiden, særlig overfor barn og unge, samt å spre naturglede. Det er også interessant å diskutere og luften forskjellige synspunkter i styret og komme fram til gode og veloverveide beslutninger.

Spørsmål til styreleder:

Beskriv ditt første møte med Skogselskapet

Det var i et årsmøte i fylkeslaget en gang på 90-tallet, hvor det var en sterk tilstedeværelse av folk innen offentlig skogetat.

Hva ser du som Skogselskapets viktigste arbeid i samfunnet i dag?

Det må være informasjons- og rekrutteringsarbeid om skogens mangesidige betydning overfor barn og unge, i tillegg til å få fram forskjellene rundt skogbruk og bruk av skog, dvs. fag kontra friluftsliv, overfor allmenheten.

Dersom du tillater deg å drømme litt om fremtiden, hvor er Skogselskapet om 10 år? (Lokalt og/eller nasjonalt)

Jeg håper at Skogselskapet blir mer synlige og når ut til enda flere.

Spørsmål til daglig leder og ansatte:

Beskriv kort dine tre viktigste arbeidsoppgaver?

Vår viktigste oppgave er å møte mennesker for å formidle budskapet om skogen som en fornybar ressurs og mulighetene i skogen. Dette gjør at vi stadig utvikler nye prosjekter, det medfører en del søknad- og rapportskrivning.

Kan du/dere fortelle oss noe om ditt fylkeslag som er ukjent for de fleste?

Skogselskapet i Buskerud og Telemark eier to skogeiendommer vi leier ut til skogfrøgårder. I disse skogene får vi bidra til å sikre frø til nye planter. Dette anser vi som et viktig arbeid for fremtidsskogen!

Hva er/ev. har deres fylkeslag planer for medlemsaktiviteter fremover?

Vi ønsker å arrangere noen fagkvelder for våre medlemmer. Medlemmene er viktige for vår organisasjon, og vi håper å kunne gi dem faglig påfyll ved å arrangere noen fagkvelder. ☺

Skogselskapet gjennom 2023

Skogselskapets 125-årsjubileum, minister på villsvinjakt, skogs-EM, innovasjonskveld for damer, samarbeid med Skogfrøverket, Kong(l)e for en dag, Skoglekene, Markasamling og selvsagt skogdager og -kvelder, plantedager og nærmere 300 skoleskogdager – oppgavene er mange og varierte for Skogselskapets ansatte, og 2023 var intet unntak. Her er et lite tilbakeblikk på 2023.

SKOGLEKENE: Skogkurs, Hamar naturskole, Norsk skogmuseum og Skogselskapet samarbeider om Skoglekene. Formålet med konkurransen er å motivere 5. trinn på landets skoler til å ta i bruk nærskogen for å øke kunnskap og forståelse for skogens betydning. Trofeet «den gygne kongla», beviset på å ha vunnet Skoglekene, gikk til Heggedal skole.

UT I SKAUE: Mangeårig medlem Ola Gran sammen med barnebarnet Christian Gran og oldebarna Tuva, Emilie og Rikke på Ut i skauen-arrangement i Sembskogen i Vestfold..

ÅPNING AV SKOGS-EM FOR UNGDOM:

Fra venstre ser vi Kari Anne Sand (ordfører i Kongsberg), Halvor Garås (konkurransens ildsjel og general), landbruks- og matminister Sandra Borch, Thomas Landås Eriksen (rektor på Kongsberg videregående skole) og lengst til høyre Skogselskapets egen Knut Arne Gjems. Han fungerte som stødig og talemester publikumsspeaker gjennom de to dagene konkurransen pågikk.

VILLSVINJAKT I ØSTFOLD: Forsker Inger Maren Rivrud (NINA) fortalte en interresert landbruksminister Geir Pollestad om hvordan overvåkning, fangst og GPS-merking av villsvin foregår. Øyvind Ringstad fra Skogselskapet i Østfold (i midten med lys lue) var vertskap for arrangementet som foregikk på Bråtane undervisningsarena. Skogselskapet bruker skogen og tjernet i området til undervisning for skoleelever og andre. Skogen er ca. 10 000 dekar stor og har et rikholdig utvalg av arter av både planter og dyr. Blant annet villsvin, ulv og bjørn.

MARKASAMLING: Markasamlingen er et samarbeid mellom Skogselskapet og Oslo og omland friluftsråd. Årets utgave var lagt til Lunner Almønning lengst nord i Nordmarka. Her fra avslutningen ved Trantjern gård, der Skiforeningen og DNT skal etablere nye overnattingsmuligheter i Marka.

125-ÅRSJUBILEUM: Befaring med faglig innhold, deilig lunsj i sola og middag med selskap og tale av landbruks- og matminister Geir Pollestad (Sp) oppsummerer Skogselskapets 125-årsjubileum i oktober.

Den store plantedagen

SKOGSELSKAPET

Den 4. september ble det plantet ut skogplanter av flittige barneskoleelever i øst og vest, nord og sør i skogene i landet vårt.

PÅ OPPDRAG FOR SKOGFRØVERKET: Kongler, blomstring og frøsetting, pollen, pollinering, klipping, pødekvisst, poding, stiklinger, klatring, sikring, høydemåling, diametermåling, stikking, planting, bambuspinner, forsøksplanter, såing, sortering, pakking, merking, rydding, knoppregistrering, registrering av skader, hullpipe, spade, saks, stige, pødekniv, ryddesag, motorsag, datamaskin, kart, orientering og telling. Skogselskapet i Trøndelag har etter hvert blitt gode på det meste.

INNOVASJONSKVELD FOR DAMER I

SOGDAL: Damer ble inspirert, motivert og engasjert til å nyttiggjøre seg av ressursene rundt oss på nye måter. Og ikke minst ble de kjent med andre kreative og innovative kvinner i regionen, for å løfte hverandre opp.

NYTT PROSJEKT I VESTFOLD: Barnas skogdag er gratis, familievennlig og åpen for alle. Målet er å gi flere barn tilgang til aktiviteter de vanligvis ikke har like stor tilgang til, og som kan inspirere til et livsvarig engasjement for skogen.

SKOLESKOGDAGER: Skoleskogdager kommer i flere fasonger og størrelser. Det mest vanlige er at vi tar med en og en skole ut i deres nærskog, men det har også blitt arrangert felles skogdager for alle skolene i enkelte kommuner. Spikking er alltid populært og noen dager byr vi på de lekreste smaksprøver på luksusmat fra skogen: smørstekt kantarell, elgskav og nyrørte tyttebær servert i lompe.

KONGE FOR EN DAG

Fra Rojales i Spania i sør til Troms og Finnmark i nord – 35 000 elever deltok da Skogselskapet og Skogkurs arrangerte «Kong(ler) for en dag» 28. og 29. september. Vinneren ble Egge skole i Lier.

Tidsskrift for Skogbrug.

Udgivet af
Det norske Skogselskab.

NR 3
MARS 1924
32. AARG.

Furufør

Paa Sørlandet er der i aar meget furufør av en sjelden god beskaffenhet. Grimstad Gartneri har for regning av Aust-Agder Skogselskap kjøpt ind for over kr. 8000 efter en pris av 12 kr. pr. hl. Til klængstuen i Kyrrefjeord er fra Vest-Agder indkommet omtrent samme kvantum.

Grimstad Gartneri klænger ut frøet paa Dinersens tørreapparat, som i utlandet er vel kjendt i de større frøforretninger. Det kan benyttes til tørning av alleslags frø, korn og grønsaker. Klængningen foregaar her sikkert og saa godt som overhode er mulig.

Grimstad Gartneri har de mest tidsmæssige maskiner for rensning av skogfrø, saavidt vi vet de eneste i landet. Foruten børstemaskiner der de bedste rensmaskiner. Alt er installert for elektrisk kraft, praktisk og arbeidsbesparende. Frø til rensning mottas fra hele landet.

Klængningen foregaar nu. Vi skal senere meddele resultatet, baade hvor megetfrø der blir pr. hl. kongler og frøets spireevne.

100 kg. bergfurufør fra Frankrike.

Ogsaa iaar har Det norske Skogselskap gjennom minister Fr. Wedel Jarlsberg, Paris, mottatt som gave fra den franske stat 100 kg. frø av *Pinus montana f. gallica*.

Frøet er oversendt Bergens Skogselskap for videre fordeling.

NYHETS KLIPPET

Solkraft kan bli en driver for avskoging

For skogbruket vil bakkemonterte solkraftanlegg på skogarealer bidra til avskoging, og potensielt øke netto årlig avskoging med 15–70 prosent. Det vil også påvirke skogbrukets produksjonsarealer, viser en ny rapport fra Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet har utredet hvilke konsekvenser utbygging av bakkemonterte solkraftanlegg kan få for jord- og skogbruksarealer i rapporten «Bakkemonterte solkraftanlegg – konsekvenser av utbygging på jord og skogbruksarealer», som ble publisert 1. februar.

«Bygging i skog kan bli en driver for avskoging og nydyrking det ikke er jordbruksmessig behov for. Avskogingen i Norge er allerede høy. Storskala utbygging av bakkemonterte solkraftanlegg i skog kan bidra til å øke avskogingen med mellom 15 og 70 prosent frem mot 2030, avhengig av solkraftanleggets arealbeslag og hvor mange anlegg som bygges. For utbygging på jordbruksarealer gir solcellepanelene en skyggeeffekt som gir reduserte avlinger og driftsmessige hindringer ved maskinell drift, og øker jordbrukets arealbehov», heter det i sammendraget av rapporten.

Landbruksdirektoratets beregninger viser at utbygging av bakkemontert solkraft på skogareal kan forårsake betydelige framtidige tap i tømmervolum og tapt produksjonsverdi gjennom verdikjeden.

Klimagassutslippene som følge av arealbruksendring fra skogarealer til solkraftanlegg er betydelige. En stor del av utslippene er assosiert med uttak og nedbryting av trevirke. Det slippes også ut klimagasser fra jorda, og disse utslippene vil avhenge av arealenes evne til å lagre karbon, hvor omfattende eventuell bakkeplanering og omgraving er og hvor mye av bunnvegetasjonen som blir fjernet, skriver Landbruksdirektoratet på sine sider.

Direktoratet anbefaler også å unngå arealbruksendringer i form av nydyrking og omdisponering til innmarksbeite som det ikke er jordbruksmessig behov for. En stor utbygging av solkraftanlegg på jordbruksarealer kan gi en utvikling som ikke er i tråd med de landbrukspolitiske målene om økt matproduksjon og selvforsyning.

Samtidig kan solkraft bidra til å gjøre bonden mer selvforsynt med energi. Landbruksdirektoratet mener det er positivt at det foregår forskning på solkraft og jordbruksproduksjon, og påpeker behovet for erfaringsbasert kunnskap for norske forhold.

Beregningene som er gjort i rapporten, som tap av produksjonsareal, utslippsberegninger ved arealbruksendringer og karbonkostnader ved utbygging, er ment å inngå i et felles kunnskapsgrunnlag om bakkemonterte solkraftanlegg.

Kilde: Landbruksdirektoratet.no, «Bakkemonterte solkraftanlegg – konsekvenser av utbygging på jord og skogbruksarealer»

www.norsk-skogbruk.no

SOLER SEG: En firfisle nyter noen etterlengtede solståler. Bildet er tatt i frøplantasjen på Munkrøstad i Levanger kommune.
Foto: Rannveig Kristiansen

HAR DU ET BILDE DU VIL DELE MED OSS?

Send det til line.dahle@skogselskapet.no

Velg skog!

Vi må ta vare på skogen vår, slik at den kan ta vare på oss!

Til det trenger vi flere som har kunnskap og vilje til å forvalte den. Det får du om du tar en skogfaglig utdanning! Da lærer du å forvalte skog- og utmark, du lærer om naturbruk og skogindustri, og hvordan vi kan ta vare på skogen og bruke den som en ressurs!

Skogen dekker nesten 40% av landet vårt. Tenk å ha den som arbeidsplass!

Hva kan du jobbe med?

Skogen er mangfoldig og rik – og det er mye forskjellig som må gjøres. Du kan for eksempel operere maskiner, jobbe med hogst og planting, eller du kan arbeide med teknologi, som forsker, som rådgiver eller som skogbruksleder - da hjelper du skogeiere til å planlegge hvordan skogen skal brukes og pleies.

På www.velgskog.no kan du lese mer om de ulike yrkene som finnes!

[velgskog.no](http://www.velgskog.no)

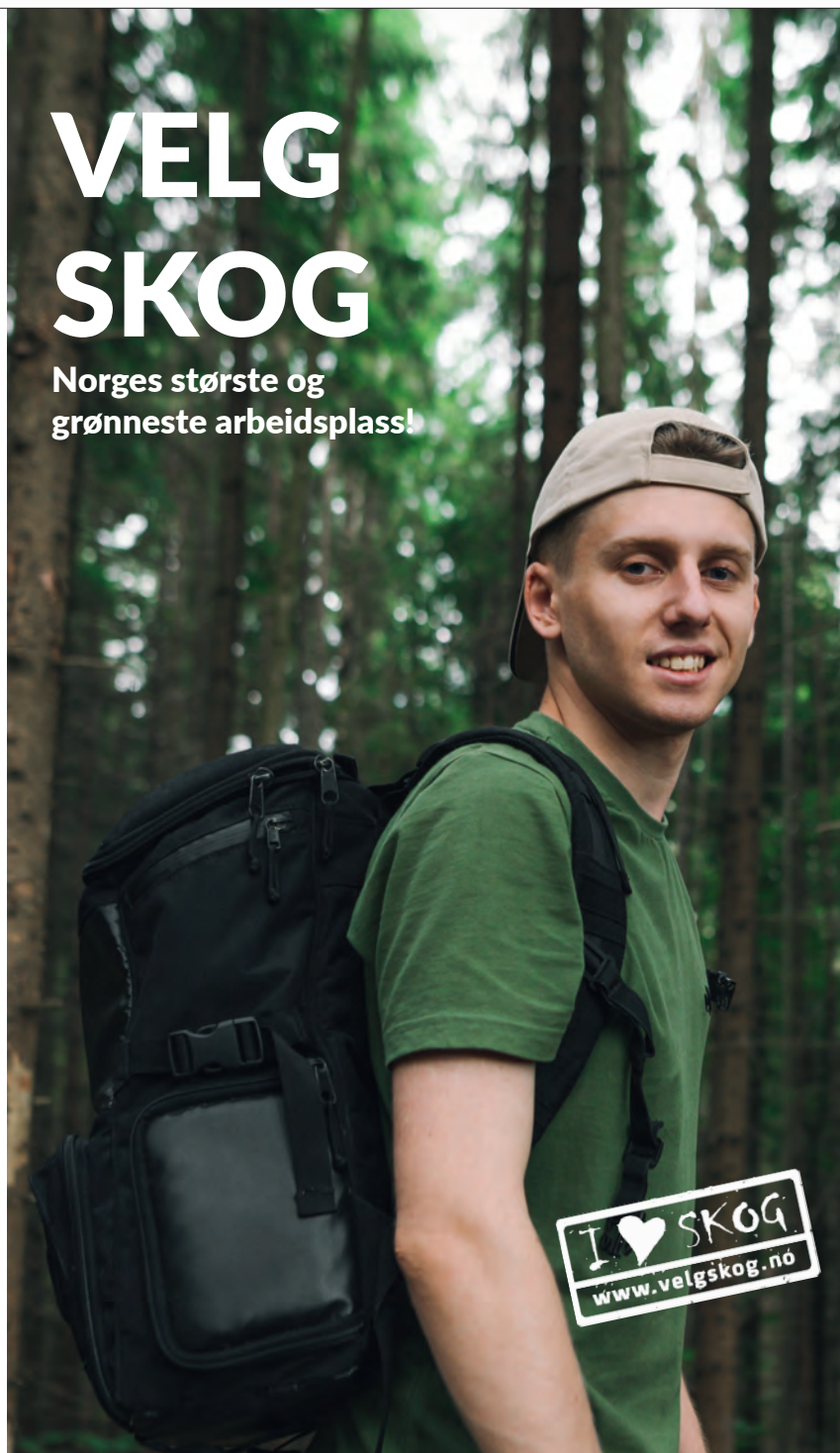
[velgskog](https://www.tiktok.com/@velgskog)

[velgskog](https://www.snapchat.com/add/velgskog)

VELG SKOG

Norges største og
grønneste arbeidsplass!

Spørsmål om skogfag?
Sjekk ut vår digitale stand!

